# 100. LET OD ZALOŽENÍ KARLOVARSKÉHO ENTOMOLOGICKÉHO SPOLKU ENTOMOLOGISCHER VEREIN FÜR KARLSBAD UND UMGEBUNG

Miroslav Hour

Karlovarsko svými specifickými přírodními a klimatickými poměry, zvláštní flórou, faunou i geologickými podmínkami odedávna přitahovalo profesionální i amatérské přírodovědce. Nejinak tomu bylo i v případě entomologů, kterých zde v průběhu doby nepůsobilo málo a proto také není divu, že se začali scházet a spolupracovat, což vyvrcholilo vznikem místního entomologického spolku.

U jeho zrodu v roce 1887 stálo několik nadšenců v čele s E. L. Froschem z Chodova, kteří postupně při pohovorech s ostatními místními entomology vytvořili podmínky k založení. 1. listopadu byl spolek ohlášen okresnímu hejtmanství a 8. prosince byly dány ke schválení stanovy. Tak za necelé dva měsíce vznikl spolek, jenž působil přes půl století.

Činnost spolku nebyla právě malá. Spolek pořádal pro své členy i další zájemce spoustu přednášek ze všech oborů entomologie (např. Die Papilioniden Europas - 1890, Die Zucht der Schmetterlinge - 1892, Das systematische Sammeln - 1896, Das Versenden - 1897, Der Bau des Schmeterlings - 1897, Das System - 1897, a mnoho dalších). Přednášek bylo pořádáno i 10 za rok a většinou přednášeli členové spolku. V rámci propagace spolku na veřejnosti byly pořádány výstavy spolkových sbírek hmyzu, které se konaly v místních školách nebo ve spolkové místnosti v restauraci Panorama. Několikrát do roka byly pořádány větší či menší výlety za hmyzem do okolí Karlových Var.

Na tehdy nevelké lázeňské město byl spolek velmi početný. Po desetiletém trvání (1897) měl 59 členů a v entomologickém adresáři W. Junka vydaném v Berlíně roku 1905 je z této oblasti uváděno 86 entomologů (někteří ale nemuseli být členy spolku). Členy byli zejména učitelé, řemeslníci, umělci, dělníci i továrníci.

Národnostní složení bylo dáno tehdejším národnostním složením obyvatelstva v Sudetech - převládala německá většina.

Členem spolku se mohl stát každý zájemce o entomologii, kterého

schválila nadpoloviční většina členů. Mimo jednotlivců byly jako členové vedeny i spolky (Entomologischer Verein "Fauna" Leipzig, Entomologischer Club Teplitz, Naturwissenschaftlicher Verein Troppau a další).

Spolek sám byl členem několika spolků (Vereines für Käfer- und Schmetterlingskunde für das nördliche Böhmen Rumburg, Internationalen Entomologischen Vereines Guben, Entomologischen Clubs Teplitz, Deutschen Entomologischen Gesellschaft Dresden a dalších). Jak je z výčtu vidět, byl spolek orientován pouze na obdobné spolky německé.

Spolek byl řízen osmičlenným výborem ve složení předseda, místopředseda, pokladník, I. a II. jednatel, archivář, konzervátor a přísedící. Členové mohli své připomínky vyjádřit na spolkových schůzích, které se konaly jednou za měsíc. Vyvrcholením celoroční činnosti byla generální schůze, kde byla zhodnocena práce spolku a byl zvolen nový výbor.

Spolek zejména svými sběry hmyzu velmi dobře zachytil stav tehdejší entomofauny. Bohužel regionální sbírka hmyzu se nezachovala. Podobný osud stihl i sbírky členů, které byly zničeny prachem, světlem a škůdci. Oblast sběrů nebyla sice nijak veliká (okruh 20 - 30 kilometrů okolo Karlových Varů od Bochova k Nejdku a Chodovu), ale přesto by sbírky poskytly zajímavé údaje.

Naštěstí se na rozdíl od sbírek zachovala většina publikací spolku, které byly vydávány v místním nakladatelství Franieck´ Druckerei. Členové přispívali i do odborných časopisů a několik jich svými údaji přispělo do Sterneckova Prodromu Lepidopter.

Činnost spolku skončila s vypuknutím II. světové války, kdy většina členů německé národnosti odchází na frontu. Po válce již spolek nebyl obnoven, neboť část se nevrátila a zbytek členů byl většinou odsunut. Nově příchozí entomologové byli organizováni v České entomologické společnosti a regionální spolek nemělo cenu zakládat.

Význam spolku pro Karlovarsko byl veliký, neboť nejen sdružil síly a vědomosti členů ke společné entomologické práci, ale vytvořil také přesný obraz místní entomofauny, čehož se používá i dnes k regionální faunistice.

Adresa autora :

Miroslav Hour, Pod nádražím 250, 362 25 Nová Role